

Årsrapport 2009

Regionsenter for barn og unges
psykiske helse Midt-Norge

Innledning

Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP), Midt-Norge er lokalisert i Trondheim og har Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag som sitt nedslagsfelt. RBUP Midt-Norge ble etablert i 1994 og er organisert som en instituttgruppe under Institutt for nevromedisin ved Det medisinske fakultet, NTNU. RBUP Midt-Norge er ett av fire regionale sentre i Norge.

RBUP Midt-Norge er et faglig tyngdepunkt og utviklingsverksted for kunnskap om barn og unges psykiske helse i regionen. Målet er å bruke den kunnskap og de verktøy som finnes til å hjelpe barn og unge på best mulig måte. Dette gjør vi gjennom forskning, formidling og undervisning. RBUP skal være en ressurs for alle som jobber med barn og unges psykiske helse.

Gjennom året 2009 har RBUP Midt-Norge hatt en generell retningsendring både innen undervisning, forskning og formidling; vi har for alvor rettet søkelyset mot kommunalt psykisk helsearbeid. Vi ser i dag at dette nå griper inn i størstedelen av arbeidet som gjøres ved senteret, noe som vises tydelig ved at hele 8 av 12 pågående Ph.d-prosjekter og 8 av 11 post-doc prosjekter, bruker data fra kommunal sektor. På tross av dreiningen mot kommunale tjenester, har vi også vært i stand til å opprettholde en stor del av tilbudet til spesialisthelsetjenesten.

Gjennom forskning, formidling og undervisning bidrar vi til å løfte det kommunale psykiske helsearbeidet for barn og unge. Fra svangerskap til ung voksen.

Turid Suzanne Berg-Nielsen, Leder

Innhold

Personell	6
Tilbakeblikk på 2009 - Formidling	8
Undervisning 2009	10
Videreutdanning/master i barn og unges psykiske helse	10
Leger i spesialisering	10
Medisinstudiet ved Det medisinske fakultet, NTNU	11
Etterutdanningskurs	11
Kompetanseheving i kommunene	12
Forskningsseminar	12
Konferanser	12
Fagdager	13
Utviklingsarbeid	13
Tilbakeblikk på 2009	14
Forskning	15
Aktive forskningsprosjekter 2009	15
Behandlingsstudie på angstforstyrrelser hos ungdom	15
Mental health and cerebral magnetic resonance imaging in adolescents with low birth weight	15
Ungdom og Psykisk helse; en longitudinell studie fra Midt-Norge	15
De utrolige årene – oppfølgingsstudie	16
De utrolige årene – barnehage- og skoleprogrammet	16
Sosial kompetanse, emosjonelle og relasjonelle problemer i norsk skole. En lærervurdering.	16
Mor-barn interaksjon i det første leveåret: En RCT effektstudie av Marte Meo behandling	16
Hel-BUP	16
Ung HUNT: Skolefungering, vennereleasjoner og mental helse hos ungdom	17
Barn under 1,5 år i barnehagen – en studie av foreldres og pedagogers perspektiv	17
Psykisk helse hos barn i barnevernsinstitusjoner	17
Doktorgrader i 2009	19
Ph.d prosjekter	20
Tilbakeblikk på 2009	21
Publikasjoner og presentasjoner 2009	22
Vitenskapelige publikasjoner	22
Rapporter og andre publikasjoner	24
Vitenskapelige presentasjoner	25
Populærvitenskapelige presentasjoner	27
Regnskap 2009	29

Personell

Regionsenteret hadde i 2009 følgende personalsammensetning

Aamot	Silje Haugen	Førstesekretær
Agerup	Tea	Stipendiat
Ankile	Jannicke	Førstekonsulent
Berg-Nielsen	Turid Suzanne	Førsteamanuensis
Bustnes	Gunnar	Universitetslektor
Clifford	Graham	Professor
Colton	Matthew	Professor
Derdikman-Eiron	Ruth	Stipendiat
Drugli	May Britt	Førsteamanuensis
Gullikstad	Merethe	Kontorlærning
Indredavik	Marit S.	Førsteamanuensis
Jozefiak	Thomas	Stipendiat/universitetslektor
Juberg	Anne	Stipendiat
Kaasbøll	Jannike	Stipendiat
Kibsgård	Hilde	Undervisningskoordinator
Kirkhaug	Bente	Stipendiat
Larsson	Bo	Professor
Leikanger	Einar	Universitetslektor II
Lund	Line Knutsen	Stipendiat
Pedersen	Marita	Forskningsassistent
Ranøyen	Ingunn	Forskningsassistent
Reinfjell	Trude	Førsteamanuensis
Rimehaug	Tormod	Universitetslektor
Staberg	Anita	Sekretær
Stien	Marte Aanes	Sekretær/kommunikasjonsmedarbeider
Sund	Anne Mari	Førsteamanuensis
Tronstad	Iris	Sekretær
Undheim	Anne Mari	Førsteamanuensis
Valderhaug	Robert	Førsteamanuensis
Østbye	Ragnhild	Universitetslektor

Tilbakeblikk på 2009 - Formidling

RBUP har også i 2009 prioritert arbeidet med økt synlighet blant den generelle befolkningen. Vi har deltatt på arrangementer og møtt de ulike målgruppene på flere arenaer.

NTNU Forskningstorget 2009

Forskningstorget 2009 gikk av stabelen i september og RBUP stilte på stand med blant annet tre store flatskjermer. Der kunne skolebarn, lærere og andre prøve å roe ned pulsen med dataprogrammet EmWave. Med denne øvelsen skal man ved å kontrollere egen puls kunne bli roligere og mer avslappet.

Suksessarrangement på Verdensdagen

Verdensdagen for psykisk helse ble også i år en stor suksess da vi inviterte til forelesningsrekken «Livet i endring». Arrangementet var et samarbeid mellom RBUP Midt-Norge, NAPHA, KoRUS Midt-Norge og NTNU Samfunnsforskning. Vi la arrangementet til populære Sol-siden og salen på utestedet Blæst ble raskt fylt opp.

Småbarnsforeldre, lærere, studenter og flere andre ville bruke lørdag formiddag til å rette fokus mot mental helse og nyere forskning. Verdensdagen er en fin årlig anledning for RBUP til å nå ut til en variert målgruppe, noe vi så tydelig på årets arrangement.

RBUP møtte ungdommen!

12. oktober deltok RBUP med stand på Åpen Dag, et arrangement under studentfestivalen UKA '09 i Trondheim. Denne dagen var det elever fra videregående skoler som ble invitert for å få et innblikk i hva NTNU har å tilby. På RBUPs stand fikk elevene høre litt om senterets funksjon og vårt undervisningstilbud. I tillegg var det også mulighet for en praktisk øvelse med dataprogrammet EmWave.

Nyhetsbrev

I 2009 har RBUP videreført suksessen med å gi ut nyhetsbrev. Det ble gitt ut 3 utgaver; i mars, august og desember. Hvert nyhetsbrev har tatt for seg tematikk som har kjennetegnet siste periode ved RBUP. De siste utgavene har derfor naturligvis hatt stort fokus på psykisk helsearbeid i kommunene.

I 2009 ble nyhetsbrevene også distribuert per e-post til alle våre kontakter. Vi er fornøyd med hvordan dette har fungert og håper vår liste over mottakere vil øke også i 2010.

RBUP brosjyren nå også på engelsk!

Se våre nye engelske nettsider: www.ntnu.no/rbup/english

Ny felles RBUP-brosjyre!

Følg RBUP på Twitter (twitter.com/rbup)

Bli tilhenger av vår Facebookside: [RBUP|NTNU](https://www.facebook.com/RBUP-NTNU)

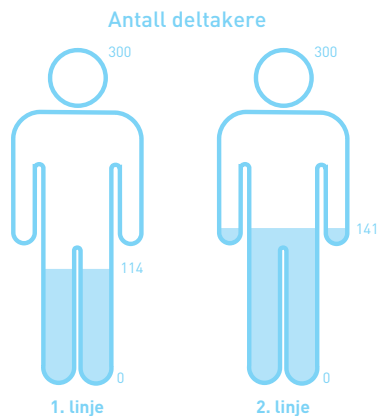

Undervisning 2009

Videreutdanning/master i barn og unges psykiske helse

I 2009 videreførte vi vårt videreutdanningstilbud rettet mot de som arbeider med barn og unges psykiske helse, først og fremst ansatte i spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten.

Høsten 2009 hadde vi opptak for nye studenter til videreutdanningen og søknadsmassen var overveldende. Vi ser denne gang en økning i antall studenter som kommer fra kommunehelsetjenesten, noe vi er meget godt fornøyd med. Nytt for dette kullet er også selve oppbyggingen av studiet. Studentene har flere enkeltemner og flere retninger å velge mellom. Enten for å få sin spesialisering, eller for å ta en mastergrad i barn og unges psykiske helse.

Leger i spesialisering

RBUP har også i 2009 hatt koordineringsansvar for regional undervisning for leger i spesialisering i Midt-Norge. Undervisningen har vært basert på regionale samlinger á to dager og har til sammen hatt 36 timer undervisning i 2009. LiS har i Midt-Norge 34 registrerte deltakere.

Undervisningen har vært ledet av regional koordinator ved RBUP, stipendiat og lege Line K. Lund og fire lokale koordinatorene ved helseforetakene. Undervisningen ble revidert i løpet av høsten 08 og våren 09. Høsten 2009 ble undervisningen godkjent av legeforeningen som en del av den obligatoriske internundervisningen for leger i spesialisering i region Midt-Norge.

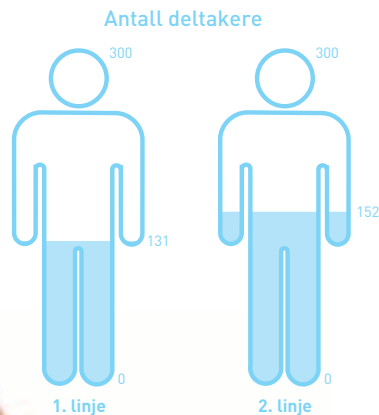
Profesjonsstudiet i medisin ved Det medisinske fakultet, NTNU

Ved profesjonsstudiet i medisin ved NTNU gis det undervisning i barne- og ungdomspsykiatri i alle år av studiet bortsett fra femte. Hovedtyngden av undervisningen er plassert i det fjerde året, hvor det også inngår uketjeneste ved en BUP-klinikk.

Også i 2009 er det overlege og førsteamanuensis ved RBUP, Thomas Jozefiak som har ivarettatt det faglige ansvaret for studieplanen i barne- og ungdomspsykiatri. Selve undervisningen er delt på flere vitenskapelig ansatte ved RBUP, spesialister ved BUP-klinikk St. Olavs Hospital og Jozefiak selv. Undervisningen av medisinstudentene er en viktig del av arbeidet RBUP gjør, og tilbakemeldingene fra studentene er gode for de som underviser i dette temaet.

Etterutdanningskurs

Også i 2009 har vi tilbudt en rekke etterutdanningskurs rettet både mot spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten. Vi har hatt forelesere som har vært topp kvalifiserte på de enkelte tema, og vi er godt fornøyd med deltakelsen på de fleste kursene. Tilbakemeldinger viser også at kursdeltakerne mener de får godt utbytte av kursene vi tilbyr.

Kompetanseheving i kommunene

I 2009 har vi arrangert flere kurs enn noen gang tidligere rettet mot kommunalt ansatte. Vi har satset stort på dagskurs med ulike tema, og alle har vært gratis. Vi har hatt 19 kurs arrangert på ulike steder i Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag. Det har vært stor pågang til disse kursene og tilbakemeldinger fra deltakerne har vært gjennomgående positive.

Vi har samarbeidet godt med kommuner og BUP-klinikker for å skaffe lokaler rundt om i regionen. På de ulike kursene har vi brukt en blanding av interne og eksterne forelesere, noe som har gitt deltakerne et topp faglig tilbud på alle tema. Vi har også i år gjennomført en kursrekke med presentasjon av egen forskning til kommunene; Nyere forskning på mental helse hos barn og unge.

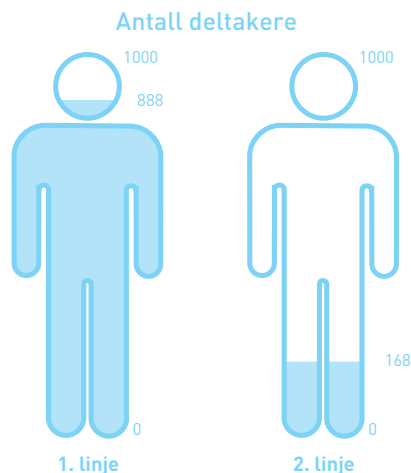
Forskningsseminar

Det har vært avholdt 17 forskningsseminar ved RBUP Midt-Norge i løpet av 2009. Dette har i hovedsak vært et tilbud til egne Ph.d kandidater, men seminarene har også vært åpne for andre interesserte. Vi har i 2009 hatt god intern og ekstern deltakelse.

Konferanser

RBUP arrangerte i 2009 to konferanser. Konferansen «Barn som pårørende» ble arrangert i oktober i samarbeid med BarnsBeste, KoRUS Midt-Norge, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet. Konferansen om «Familiens Hus» ble arrangert i samarbeid med Forebyggingsenheten ved RBUP Nord.

På verdensdagen for psykisk helse 10. oktober var RBUP hovedarrangør for forelesningsrekken «Livet i endring» som ble holdt på Solsiden i Trondheim. Arrangementet var gratis og åpent for alle, og ble arrangert i samarbeid med KoRUS Midt-Norge, NTNU Samfunnsforskning og NAPHA.

Fagdager

Gjennom samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune har det i 2009 vært gjennomført fagdag for ansatte i videregående skoler med tittelen: «Psykisk helse i ungdomsalderen». RBUP stod her ansvarlig for det faglige innholdet, og etter gode tilbakemeldinger er det besluttet at dette er noe vi ønsker å fortsette med. Målet er i 2010 å få arrangert flere slike fagdager for nøkkelpersoner i videregående skoler også i andre deler av region Midt-Norge.

Utviklingsarbeid

Fra høsten 2009 har vi også satt av ressurser som skal jobbe med utviklingsarbeid mot familiesentermodellen Familiens Hus. RBUP ønsker å tilby støtte til kommuner i prosessen med etablering og drifting av familiesenter etter modellen Familiens Hus. Vi har fått signaler fra flere kommuner i regionen som ønsker støtte på området, og arbeidet er allerede startet i en kommune i Nord-Trøndelag.

RBUP startet et nytt arbeid med nettverksbygging høsten 2009. Det første som ble etablert er nettverket «Samhandling helsestasjon og barnehage: fange opp risikobarn». Arbeidet er gjort i samarbeid med psykiatrirådgiverne ved Fylkesmennene i Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag. Det er også etablert et nettverk med kommunepsykologene i regionen.

Etableringen av andre nettverk er godt i gang og flere har planlagt oppstart i løpet av 2010.

Tilbakeblikk på 2009

Vi gratulerer Thomas Jozefiak med Ph.d i klinisk medisin!

Barnepsykiater Thomas Jozefiak disputerte for sin Ph.d i klinisk medisin ved NTNU den 26.05.2009. Avhandlingen omhandler temaet livskvalitet og har tittelen «Quality of Life and mental health in children and adolescents: Child and parent perspectives».

Medisinstudent Sara Hobbel på RBUP

Vårsemesteret 2009 hadde RBUP gleden av å huse medisinstudenten Sara Hobbel mens hun arbeidet med sin hovedoppgave. Sara jobbet tett med sin veileder May Britt Drugli og deltok også i «Writers Club» sammen med andre forskere fra RBUP. Hun brukte datamateriale fra prosjektet «De utrolige årene» og leverte i mai 2009 hovedoppgaven «Symptom improvement of oppositional defiant disorder after treatment with the Incredible Years Program». Oppgaven er også tenkt publisert i et internasjonalt tidsskrift.

Pris for beste vitenskapelige artikkel

På tampen av fjoråret vant førsteamanuensis ved RBUP Marit S. Indredavik med kollegaer forskningspris ved St. Olavs hospital for beste vitenskapelige artikkel. Forskningsartikkelen «Clinical findings and white matter abnormalities seen on diffusion tensor imaging in adolescents with very low birth weight» vant med begrunnelsen at arbeidet er et produkt av godt samarbeid mellom ulike miljø, metodisk meget grundig og pålitelig, og det ligger helt i spissen internasjonalt innen sitt respektive forskningsfelt. Artikkelen var publisert i det svært anerkjente vitenskapelige tidsskriftet Brain (2007).

Forskning

Det foregår til enhver tid en rekke forskningsprosjekter ved RBUP Midt-Norge. Mange av prosjektene strekker seg over flere år, og de befinner seg hele tiden i ulike faser i forskningen. For utdypende informasjon om hvert prosjekt, se www.ntnu.no/rbup/forskningsprosjekter.

Aktive forskningsprosjekter 2009

Behandlingsstudie på angstforstyrrelser hos ungdom

Målsettingen er å gjøre en behandlingsstudie på angst hos ungdom (12-17 år) for å studere behandlingseffekter av CBT (kognitiv atferdsterapi) spesifikt på denne aldersgruppen. Studien representerer en videreføring av en epidemiologisk studie på angst hos ungdomsskoleelever på Sunnmøre. I tillegg rekrutterer studien ungdom med angstforstyrrelser fra et klinisk BUP utvalg. Studiens design gir følgende muligheter til å undersøke karakteristika hos ungdom med angstforstyrrelser som har søkt behandling i barnepsykiatrien (klinisk utvalg) versus ungdom med angstforstyrrelser som ikke har søkt slik hjelp (epidemiologisk utvalg).

Mental health and cerebral magnetic resonance imaging in adolescents with low birth weight

Prosjektet er del av hovedstudien "Low birth weight in a life time perspective" og har som målsetting å publisere ytterligere data fra tidligere doktorgradsprosjekt vedrørende psykisk helse cerebral MRI hos barn med lav fødselsvekt, og assosiasjoner mellom parametere fra svangerskap og fødsel – og funn ved 14 års alder. Psykisk helse er kartlagt ved intervju og spørreskjema ved 14 års alder hos for tidlig fødte med fødselsvekt under 1 500g, barn født til termin med fødselsvekt under 10-percentilen og en kontrollgruppe med normal fødselsvekt.

Ungdom og Psykisk helse; en longitudinell studie fra Midt-Norge

Denne studien forsker spesielt på psykisk helse hos ungdom og følger dem over tid til voksen alder. Det er foreløpig gjort 3 datainnsamlinger; i 1998, i 1999 og i 2004/2005. Opprinnelig består utvalget av 2 464 ungdommer, et representativt utvalg fra Sør- og Nord-Trøndelag som var i tidlig ungdomsalder (snitt: 13,7 år) ved første datainnsamling. I prosjektet ble 2009 brukt til analyser og utskriving av resultater. Det arbeides nå spesielt med familiedata i studien. Videre

planlegges det en oppfølgingsstudie i 2010/2011 med alle som opprinnelig var med. Oppfølgingsstudien kan belyse mestring av psykiske vansker og resiliens fra tidlig ungdomstid over til voksen alder.

De utrolige årene – oppfølgingsstudie

Dette er en randomisert, kontrollert behandlingsstudie der effekten av De utrolige årene (Webster-Stratton) foreldreprogram og barnegruppe blir evaluert i Norge. Målgruppen er barn i alderen 4-8 år som har alvorlige atferdsvansker. 127 barn ble inkludert i studien og ble randomisert til foreldregruppe, foreldregruppe kombinert med barnegruppe og en ventelistegruppe. Det ble samlet inn data før og etter behandling, samt ett år etter avsluttet behandling.

De utrolige årene - barnehage- og skoleprogrammet

Barnehage- og skoleprogrammet i De utrolige årene evalueres i Norge gjennom et forskningssamarbeid mellom RBUP Nord og RBUP Midt-Norge. Det blir samlet inn data pre, post og oppfølging fra barnehager og skoler fra hele landet der programmet tas i bruk. Effekt på klasseromsledelse, atferdsvansker, internaliserte vansker og oppmerksomhetsvansker, sosial kompetanse, pedagog-barn relasjonen, foreldresamarbeid, samt evt. generaliseringseffekt til hjemmet vil bli undersøkt.

Sosial kompetanse, emosjonelle og relasjonelle problemer i norsk skole. En lærervurdering.

Prosjektet fokuserer på å evaluere sosial kompetanse, emosjonelle- og atferdsvansker, aspekter på lærer-barn-relasjon og ADHD-problematikk blant skolebarn i alderen 6-16 år, og hvis barnet tidligere har fått, eller har behov for hjelp i skolen på grunn av emosjonelle- eller atferdsproblemer i følge lærers vurdering. Spørsmålene er relatert til variasjon med hensikt til alder, kjønn, lokalisering (by og landsbygd) og størrelse på skole og trinn. Studien vil også normere standardiserte instrumenter som brukes i forskning og klinisk praksis.

Mor-barn interaksjon i det første leveåret: En RCT effektstudie av Marte Meo behandling

Studien blir gjennomført i Trondheim og Hedemark/Oppland. Ca. 120 småbarnsfamilier vil bli rekruttert og gitt videobasert Marte Meo behandling av treneede terapeuter. En kontrollgruppe vil bli inkludert i studien og gitt et vanlig kommunalt oppfølgingsstilbud ("treatment as usual" - gruppe). Målsettingen er å evaluere effekten av en manualbasert Marte Meo behandling i risikoutsatte småbarnsfamilier.

Hel-BUP

Hel-BUP er en undersøkelse av helse og livsstil blant ungdom mellom 13 og 18 år ved BUP-klinikk, St. Olavs Hospital. Den pågår fra januar 2009 til høsten 2010. Studien går ut på å kartlegge helse og livsstil ved hjelp av et pc-basert spørreskjema. Med samtykke fra ungdom/foreldre vil opplysninger om diagnoser og behandling bli hentet ut fra pasientjournal. Etter to og fem år vil deltakerne bli spurt om å besvare nye spørreskjemaer på internett. Dette er for å undersøke effekt av behandling ved BUP-klinikk. Man vil med studien undersøke hva som gir god helse og hva som gir helseproblemer.

Ung HUNT: Skolefungering, vennerelasjoner og mental helse hos ungdom

Studien ønsker å undersøke hvilke mental helse faktorer som er assosiert med skolefungering og med vennerelasjoner. Prosjektet ønsker spesielt å se på hvilke mental helse faktorer som skiller mellom skolefungering hos elever i ungdomsskolen og videregående skole (Ung-HUNT 1), hvilke mental helse faktorer som predikerer endring av skolefungering fra T1 til T2 (Ung-HUNT 1 og 2), samt hvilke mental helse faktorer som skiller mellom ungdommer med og uten lese- og skriveansker (Ung-HUNT 1). Videre vil studien se på hvilke mental helsefaktorer som er assosiert med vennerelasjoner, og hvilke mental helsefaktorer ved T1 som predikerer ikke å ha venner ved T2 (Ung-HUNT 1 og 2).

Barn under 1,5 år i barnehagen - en studie av foreldres og pedagogers perspektiv

Prosjektet er en intervjuundersøkelse om små barn under 1,5 år etter oppstart i barnehage. Intervju med foreldre og personale i barnehagen blir gjennomført. Fokus er på faktorer som er viktig for at små barn skal ha gode vekstvilkår i barnehagen og på faktorer foreldre opplever som vanskelige. Målsettingen med studien er å skaffe kunnskap om hva norske foreldre og pedagoger mener om det at små barn begynner i barnehage, og hvilke forutsetninger de mener må være til stede for at barnehageopphold skal være bra for de yngste barna.

Psykisk helse hos barn i barnevernsinstitusjoner

Det finnes lite norsk forskning om barn på barnevernsinstitusjon og psykisk helse. Europeisk og amerikansk forskning viser imidlertid at psykiske helseplager blant barn i institusjon er svært utbredt, og at barna ikke får hjelp for dette. Det er godt dokumentert at en stor andel barn som har mottatt barnevernstiltak har store plager seinere i livet med hensyn til skolegang og arbeid. Prosjektet psykisk helse hos barn i barnevernsinstitusjoner ønsker å bedre kunnskapsgrunnlaget for å få vite mer om hvordan det går med disse barna og deres psykiske helse. Prosjektet er et samarbeid mellom fire forskningsmiljøer ved NTNU.

Doktorgrader i 2009

Thomas Jozefiak, Ph.d i klinisk medisin

Quality of Life and mental health in children and adolescents: Child and parent perspectives. Mai 2009.

Doktorgrader tidligere år

Anne Mari Undheim, Ph.d i klinisk medisin

Short and long-term outcome of emotional and behavioural problems in young adolescents with and without reading difficulties. April 2008.

Dr.philos. May Britt Drugli

Young children treated because of ODD/CD: conduct problems and social competence in day-care and school settings. Desember 2006.

Dr. med. Grete Dyb

Posttraumatic Stress Reactions in Children and Adolescents. November 2005.

Dr. med. Marit S. Indredavik

Mental health and cerebral magnetic resonance imaging in adolescents with low birth weight. Oktober 2005.

Dr. philos Robert Valderhaug

Obsessive-compulsive disorders among children and adolescents: Characteristics and psychological management of patients in outpatient psychiatric clinics. Juni 2005.

Dr. med. Anne Mari Sund

Development of Depressive Symptoms in Early Adolescence: The Youth and Mental Health Study. Februar 2004.

Dr. philos Turid Suzanne Berg-Nielsen

Parenting Practices and Mentally Disordered Adolescents. November 2002.

Ph.d prosjekter

For utdypende informasjon, se www.ntnu.no/rbup/forskningsprosjekter.

Prosjekttittel	Stipendiat	Tidsplan
Prognose, forløp og prediksjon ved depresjon hos unge voksne.	Latha Nrugham	2004-2009
Framtidsorientering og 16-18 åringer med sårbarhet for utvikling av problemer med rusmidler.	Anne Juberg	2005-2009
Barn og unge med ADHD diagnose. Kjennetegn og utviklingsforløp.	Henrik Sollie	2005-2009
Familieinnleggelser: Foreldre som ressurs og risiko.	Tormod Rimehaug	2006-2010
Ungdom og angst.	Einar Leikanger	2006-2009
Mental Helth in young adults with low birth weight.	Line Knutsen Lund	2005-2011
Children of somatically ill parents.	Jannike Kaasbøll	2008-2012
Gender differences in psycho-social functioning among adolescents with internalizing symptoms: A longitudinal population based study, using the HUNT and Young HUNT data bases.	Ruth Derdikman-Eiron	2007-2011
God start. Sped- og småbarnsalderens vansker – hjelpeapparatets funksjon.	Frode Heian	2008-2011
De Utrolige Årene – skolestudien.	Bente Kirkhaug	2008-2011
Psykiske symptomer og deres samvariasjon med biologiske faktorer hos ungdom.	Marit S. Skrove	2009-2012
The Depressed Adolescent and the Family.	Tea Agerup	2009-2012

Tilbakeblikk på 2009

Ny bok om hodepine hos barn og unge

Professor Bo Larsson ved RBUP var i 2009 aktuell med boken «Migrän och spänningss- huvudvärk hos barn och tonåringar». Tilbakevendende hodepine hos barn og unge er et neglisjert og underbehandlet helse- problem og det er forfatterens håp at boken skal bidra til at flere får mer effektiv hjelp. Boken er ment å gi et bedre beslutningsgrunnlag i valget av utrednings- og behandlingsmetoder for de som møter barn og ungdom med tilbakevendende hodepine.

Ungdom med kreft

Førsteamanuensis Trude Reinfjell uttalte seg til Bergens Tidene om hvordan ungdom med kreft kan bruke blogg som sosial støtte.

(Bergens Tidene, 01.07.09)

Et godt samarbeid med foreldrene er pedagogenes ansvar

Førsteamanuensis May Britt Drugli uttalte seg til Dagbladet.no om samarbeidet mellom lærere og foreldre i skolen.

–Barn med atferdsvansker er særlig utsatt for at samarbeidet blir dårlig, fordi mye av oppmerksomheten handler om alt det gale barnet gjør, sier Drugli.

(Dagbladet, 24.09.09)

Publikasjoner og presentasjoner 2009

Vitenskapelige publikasjoner

- ▶ Bakken, Inger Johanne; Ghaderi, Sara.
Incidence of pelvic inflammatory disease in a large cohort of women tested for Chlamydia trachomatis: a historical follow-up study.
BMC Infectious Diseases 2009 ;Volum 9. s. -
NTNU
- ▶ Colton, Matthew; Roberts, Susan; Vanstone, Maurice.
Child Sexual Abusers' Views on Treatment: A Study of Convicted and Imprisoned Adult Male Offenders. Journal of Child Sexual Abuse 2009 ;Volum 18.(3) s. 320-338
NTNU
- ▶ Derdikman-Eiron, Ruth.
Think parenting is about happiness?. Psychologist (Leicester) 2009 ;Volum 22.(5) s. 370-371
NTNU
- ▶ Eilertsen, Mary-Elizabeth Bradley; Kristiansen, Kristjana; Reinfjell, Trude; Rannestad, Toril; Indredavik, Marit Sæbø; Vik, Torstein.
Professional collaboration - support for children with cancer and their families - focus group interview - a source of information and knowledge - professionals' perspectives.
Journal of Interprofessional Care 2009 ;Volum 23.(4) s. 355-368
NTNU
- ▶ Evensen, Kari Anne Indredavik; Lindqvist, Susanne; Indredavik, Marit Sæbø; Skranes, Jon; Brubakk, Ann-Mari; Vik, Torstein.
Do visual impairments affect risk of motor problems in preterm and term low birth weight adolescents?. European journal of paediatric neurology 2009 ;Volum 13.(1) s. 47-56
NTNU
- ▶ Fossum, S; Mørch, WT; Handegard, BH; Drugli, May Britt; Larsson, Bo Sture.
Parent training for young Norwegian children with ODD and CD problems: Predictors and mediators of treatment outcome. Scandinavian Journal of Psychology 2009 ;Volum 50.(2) s. 173-181
NTNU

- ▶ Grindvik, Anna Sorte; Hodøl, Julie Sofie; Vik, Torstein; Evensen, Kari Anne Indredavik; Skranes, Jon; Brubakk, Ann-Mari; Indredavik, Marit Sæbø.
Bullying among adolescents with very low birth weight. *Acta Paediatrica* 2009 ;Volum 98.(6) s. 1049-1051
NTNU
- ▶ Ivarsson, T; Larsson, Bo Sture.
Sleep problems as reported by parents in Swedish children and adolescents with obsessive-compulsive disorder (OCD), child psychiatric outpatients and school children. *Nordic Journal of Psychiatry* 2009 ;Volum 63.(6) s. 480-484
NTNU
- ▶ Jozefiak, Thomas.
Quality of Life and mental health in children and adolescents: Child and parent perspectives. Trondheim: NTNU-trykk 2009 (ISBN 978-82-471-1488-9) 78 s.
NTNU
- ▶ Jozefiak, Thomas; Larsson, Bo Sture; Wichstrøm, Lars.
Changes in quality of life among Norwegian school children: a six-month follow-up study. *Health and Quality of Life Outcomes* 2009 ;Volum 7. s. -
NTNU
- ▶ Larsson, Bo Sture; Fossum, S; Clifford, Graham; Drugli, May Britt; Handegard, BH; Mørch, WT.
Treatment of oppositional defiant and conduct problems in young Norwegian children Results of a randomized controlled trial. *European Child and Adolescent Psychiatry* 2009; Volum 18.(1) s. 42-52
NTNU
- ▶ Lofstad, Grete Elisabeth; Reinfjell, Trude; Hestad, Knut; Diseth, Trond H..
Cognitive outcome in children and adolescents treated for acute lymphoblastic leukaemia with chemotherapy only.. *Acta Paediatrica* 2009 ;Volum 98.(1) s. 180-186
NTNU
- ▶ Reidunsdatter, Randi Johansen; Rannestad, Toril; Bakken, Inger Johanne; Lundgren, Steinar.
Sustaining good health after radiotherapy treatment for breast cancer – Possible predictors. *Psychology and Health* 2009 ;Volum 24. Suppl. 1 s. 334-334
NTNU
- ▶ Reinfjell, Trude; Lofstad, Grete Elisabeth; Nordahl, Hans Morten; Vikan, Arne; Diseth, Trond H.
Children in remission from acute lymphoblastic leukaemia: mental health, psychosocial adjustment and parental functioning. *European Journal of Cancer Care* 2009 ;Volum 18.(4) s. 364-370
NTNU

- ▶ Skranes, Jon; Løhaugen, Gro Christine Christensen; Martinussen, Marit; Indredavik, Marit Sæbø; Dale, Anders; Haraldseth, Olav; Vangberg, Torgil Riise; Brubakk, Ann-Mari. White matter abnormalities and executive function in children with very low birth weight. *NeuroReport* 2009 ;Volum 20.(3) s. 263-266
NTNU
- ▶ Steinsbekk, Silje; Jozefiak, Thomas; Ødegård, Rønnaug; Wichstrøm, Lars. Impaired parent-reported quality of life in treatment-seeking children with obesity is mediated by high levels of psychopathology. *Quality of Life Research* 2009 ;Volum 18.(9) s. 1159-1167
NTNU
- ▶ Undheim, Anne Mari. A thirteen-year follow-up study of young Norwegian adults with dyslexia in childhood: Reading development and educational levels.. *Dyslexia* 2009 ;Volum 15.(4) s. 291-303
NTNU

Rapporter og andre publikasjoner

- ▶ Befring, Edvard; Berg-Nielsen, Turid Suzanne; Haugli, Trude; Ekeland, Tor-Johan; Jacobsen, Inger; Oterholm, Inger; Jensen, Olaf; Thomsen, Eva. Kompetanseutvikling i barnevernet Kvalifisering til arbeid i barnevernet gjennom praksisnær og forskningsbasert utdanning. *NOU - Norges offentlige utredninger* 2009 (8)
NTNU
- ▶ Birkeland, Marianne Skogbrott; Rimehaug, Tormod; Arefjord, Kjersti; Jøraas, Terje. Klienters erfaringer med e-terapi som tillegg til vanlig psykoterapi. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening* 2009 ;Volum 46.(4) s. 348-354
NTNU
- ▶ Drugli, May Britt. Adfærdsvanskeligheder hos børn - Evidensbaseret viden og praksis. København: Dansk Psykologisk Forlag 2009 (ISBN 978-87-7706-587-3) 200 s.
NTNU
- ▶ Drugli, May Britt. Prosjekt og faglig utviklingsarbeid i barnehagen - suksessfaktorer og motkrefter. *Spesialpedagogikk* 2009 (4) s. 30-36
NTNU
- ▶ Drugli, May Britt; Fossum, Sturla; Larsson, Bo Sture; Mørch, Willy-Tore. Når barn har alvorlige atferdsvansker - foreldreinvolvering i barnehage og skole. *Spesialpedagogikk* 2009 ;Volum 74.(6) s. 44-52
NTNU

- ▶ Jøraas, Terje; Rimehaug, Tormod; Birkeland, Marianne Skogbrott; Arefjord, Kjersti.
E-terapi som supplement i poliklinisk oppfølging av ungdom – en kvalitativ studie av terapeut-
erfaringer. Tidsskrift for Norsk Psykologforening 2009 ;Volum 46.(4) Suppl. 355 s. 361-
NTNU
- ▶ Larsson, Bo Sture.
Migrän och spänningshuvudvärk hos barn och tonåringar.
Studentlitteratur 2009 (ISBN 9144048270) 145 s.
NTNU

Vitenskapelige presentasjoner

- ▶ Derdikman-Eiron, Ruth; Indredavik, Marit Sæbø; Bratberg, Grete H.; Taraldsen, Gunnar;
Colton, Matthew.
Gender differences in subjective well being, self esteem and school functioning among
adolescents with internalizing symptoms: findings from the Young Hunt study. stipendiat
samling; 2009-03-24 - 2009-03-24
NTNU
- ▶ Derdikman-Eiron, Ruth; Indredavik, Marit Sæbø; Bratberg, Grete H.; Taraldsen, Gunnar;
Bakken, Inger Johanne; Colton, Matthew.
Boys with symptoms of anxiety and depression have lower functioning than girls with such
symptoms: findings from the young hunt study. International conference sponsored by
ESCAP; 2009-08-22 - 2009-08-26
NTNU
- ▶ Derdikman-Eiron, Ruth; Indredavik, Marit Sæbø; Bratberg, Grete H.; Taraldsen, Gunnar;
Colton, Matthew.
Gender differences in subjective well being, self esteem and school functioning among
adolescents with internalizing symptoms: findings from the Young Hunt study. Meeting at
the psychology department; 2009-02-22 - 2009-02-23
NTNU
- ▶ Drugli, May Britt; Mørch, Willy Tore.
When children have conduct problems - who are the non responders after parent training.
17th European Congress of Psychiatry; 2009-01-24 - 2009-01-28
NTNU
- ▶ Jozefiak, Thomas; Larsson, Bo Sture; Wichstrøm, Lars.
Behavioural and emotional problems reported by parents of students ages 6 to 16: Does
Norway still represent a low-scoring society?. International ASEBA conference on Empirical
based Mental Health Knowledge; 2009-06-21 - 2009-06-24
NTNU

- ▶ Jozefiak, Thomas; Larsson, Bo Sture; Wichstrøm, Lars; Mattejat, Fritz.
Livskvalitet hos pasienter henvist til poliklinisk behandling i barne- og ungdomspsykiatrien.
Regional Forskningskonferanse; 2009-06-03 - 2009-06-04
NTNU
- ▶ Jozefiak, Thomas; Larsson, Bo Sture; Wichstrøm, Lars; Wallander, Jan; Mattejat, Fritz.
Quality of Life and Child Psychopathology. International Conference sponsored by ESCAP;
2009-08-22 - 2009-08-26
NTNU
- ▶ Larsson, Bo Sture; Drugli, May Britt.
Emotional and behavioral problems among Norwegian school children as rated by teachers
on the Teacher Report Form. International ASEBA conference; 2009-06-21 - 2009-06-24
NTNU
- ▶ Lund, Line Knutsen; Vik, Torstein; Skranes, Jon; Brubakk, Ann-Mari;
Indredavik, Marit Sæbø.
Psychiatric symptoms and diagnoses in preterm VLBW and term SGA young adults. 50th
Annual Meeting ESPR; 2009-10-09 - 2009-10-12
NTNU
- ▶ Nrugham, Latha; Holen, Are; Larsson, Bo Sture; Sund, Anne Mari.
Selvmordsforsøk blant skoleungdom med depressive symptomer og lidelser. Verdensdagen;
2009-09-10
NTNU
- ▶ Nrugham, Latha; Larsson, Bo Sture; Sund, Anne Mari.
Specific depressive symptoms and disorders among school adolescents with suicidal acts.
6th National Conference on Suicide Prevention; 2009-05-07 - 2009-05-08
NTNU
- ▶ Nrugham, Latha; Sund, Anne Mari; Larsson, Bo Sture.
Cognitive depressive symptoms and suicide attempts among youth. 29th Nordic Conference
on Psychiatry; 2009-09-22 - 2009-09-25
NTNU
- ▶ Reinfjell, Trude; Hjemdal, Odin; Aune, Tore; Diseth, Trond H..
Depressive symptoms and health-related quality of life in young adolescents. International
Conference, ESCAP, Budapest; 2009-08-22 - 2009-08-26
NTNU
- ▶ Rimehaug, Tormod.
Comparing European dissemination strategies. Children of Parents with a Mental Illness
Inaugural Conference; 2009-10-26 - 2009-10-28
NTNU

- ▶ Rimehaug, Tormod; Helmersberg, Ingunn; Børstad, Jorunn Marie.
Sustainable dissemination of 'copmi' selective preventions. Children of Parents with a Mental Illness Inaugural Conference; 2009-10-26 - 2009-10-28
NTNU
- ▶ Sund, Anne Mari; Larsson, Bo Sture; Wichstrøm, Lars.
Factors predicting course of Minor and Major Depression: Findings from a 5 year follow-up study. 29th Nordic Congress of Psychiatry; 2009-09-22 - 2009-09-25
NTNU
- ▶ Sund, Anne Mari; Larsson, Bo Sture; Wichstrøm, Lars.
Hvordan går det med barn og ungdommer som er deprimerte? A follow – up study.. Årsmøte Norsk psykiatrisk Forening; 2009-03-19
NTNU
- ▶ Undheim, Anne Mari; Sund, Anne Mari.
The impact of psychosocial factors on self-reported reading difficulties in a large population sample. 17th European Congress of Psychiatry; 2009-01-24 - 2009-01-28
NTNU
- ▶ Valderhaug, Robert; Helset, Jostein; Miciano, Marie; Leikanger, Einar; Standal, Alice; Håskjold, Nina.
Patient flow in a clinical sample of adolescents referred for treatment of anxiety: Preliminary data from the recruitment of patients to an open clinical CBT study.
Poster; 2009-11-19 - 2009-11-22
NTNU
- ▶ Valderhaug, Robert; Helset, Ove; Leikanger, Einar; Standal, Alice; Miciano, Marie; Håskjold, Nina.
Pilot study on a CBT program for the treatment of anxiety disorders in adolescents: Preliminary data from an open clinical study in two Norwegian outpatient clinics.
Internasjonal konferanse; 2009-11-19 - 2009-11-22
NTNU

Populærvitenskapelige presentasjoner

- ▶ Berg-Nielsen, Turid Suzanne.
Barn mer intelligente av å være hjemme det første året. Dagbladet 2009
NTNU
- ▶ Drugli, May Britt.
Fikser alt- unntatt skolen. Dagbladet [Avis] 2009-09-24
NTNU

- ▶ Drugli, May Britt.
Trygg i konfliktlandskapet- Gode samtaler med foreldre. Verktøykassa 2/2009, Pedagogisk Forum [Avis] 2009-06-01
NTNU
- ▶ Drugli, May Britt.
Økt uro. Haugesund avis [Avis] 2009-09-19
NTNU
- ▶ Colton, Matthew.
Vil tvinge pedobroldre til terapi. Professor: – Lytt til dem som forgriper seg på barn. Intervju adresseavisen 2009
NTNU
- ▶ Jansen, Kristin; Reinfjell, Trude.
"Det er vondt, så veldig vondt" (Tema: ungdom med kreft og blogging). Bergens tidende [Internett] 2009-07-01
NTNU
- ▶ Juberg, Anne.
Ungdom i drift og politisk klokskap. NRK [Radio] 2009-01-20
NTNU
- ▶ Juberg, Anne.
Ungdom i drift og politisk kloksap. Adresseavisen 2009
NTNU
- ▶ Lode, Veslemøy; Reinfjell, Trude.
Regines Kamp. Dagbladet [Avis] 2009-04-22
NTNU

Regnskap 2009

Resultatregnskap - rammetilskudd

Inntekter		
3251	Kursinntekter	310 859
3905	Helsedirektoratet	17 761 351
Sum inntekter		18 072 210

Investeringer		
4721	Datautstyr	219 153
4725	Audiovisuelt utstyr	10 998
Sum investeringer		230 151

Lønn		
5001	Lønn faste stillinger	5 635 927
5002	Lønn midlertidige stillinger	2 238 887
5003	Lønn stipendiater	535 471
5053	Andre tillegg	8 800
5122	Lønn gjesteforelesere/timelærere	544 343
5251	Fordel gruppelivsforsikring	30 402
5289	Andre fordeler	4 145
5391	Selvstendig næringsdrivende	113 327
5555	Sosiale utgifter	3 809 518
5801	Refusjon av sykepenger	-237 459
5802	Refusjon feriepenger av sykepenger	-21 777
5831	Refusjon arbeidsgiveravgift av sykepenger	-36 552
5891	Andre refusjoner lønn	-75 272

5899	Ompostering lønn	-65 687
5999	Andre personalkostnader	16 106
Sum lønn		12 500 178

Drift/utstyr		
6111	Toll og spedisjonskostnader	7 531
6301	Drift/leieutgifter lokaler	620 156
6434	Kontormaskiner leie	70 317
6452	Undervisningsutstyr leie	13 200
6524	Dataprogrammer	49 299
6541	Inventar	80 264
6561	Forbruksmateriell	45 341
6599	Annet utstyr/materiell	67 642
6623	Driftsbelastning fra DMF	400 500
6649	Service/vedlikehold annet utstyr	48 887
6711	Kontortjenester	1 117 106
6721	Konsulenttjenester	165 863
6742	Undervisningstjenester	307 271
6799	Andre tjenester	18 178
6801	Kontorrekvisita	77 216
6804	Datarekvisita	24 021
6821	Trykksaker/trykningsutgifter	125 945
6831	Kopieringsutgifter	55 575
6841	Aviser/tidsskrifter	14 189
6844	Bøker	57 576
6861	Møtekostnader	41 172
6862	Kursavgifter	126 289
6863	Andre kurskostnader	227 768
6901	Telefon/fax	76 068
6902	Mobiltelefon	96 772

6903	Linjeleie datakommunikasjon	8 771
6904	Linjeleie telekommunikasjon	1 197
6941	Porto	2 033
Sum drift/utstyr		3 946 146

Reiser/øvrig drift		
7101	Bilgodtgjørelse	51 844
7131	Tjenestereiser ansatte, oppgavepliktig	373 905
7133	Reiseutgifter eksterne forelesere, oppgavepliktig	70 731
7141	Tjenestereiser ansatte, ikke oppgavepliktig	201 543
7151	Diettkostnad, oppgavepliktig	82 890
7351	Representasjon/bespisning	11 701
7401	Medlemskontigenter	2 523
7412	Gaver	631
7796	Utviklingsprosjekt kommunalt psykisk helsearbeid	634 000
7799	Diverse kostnader/inntekter	-7 902
8152	Morarenter	442
9021	Refusjon av lønnskostnader, godskrevet	-214 488
9121	Refusjon av lønnskostnader, belastning	139 879
9122	Kjøp av tjenester, NTNU	103 999
9181	Diverse interne kostnader NTNU	501
9182	Interne kopieringsutgifter NTNU	24 806
Sum reiser/øvrig drift		1 477 004

Sum utgifter		18 153 478
---------------------	--	-------------------

Telefon: 73 55 15 00
E-post: rbup@medisin.ntnu.no
Web: www.ntnu.no/rbup